

Baltasis šaltinis

Turistinė vertė



Sinonimai

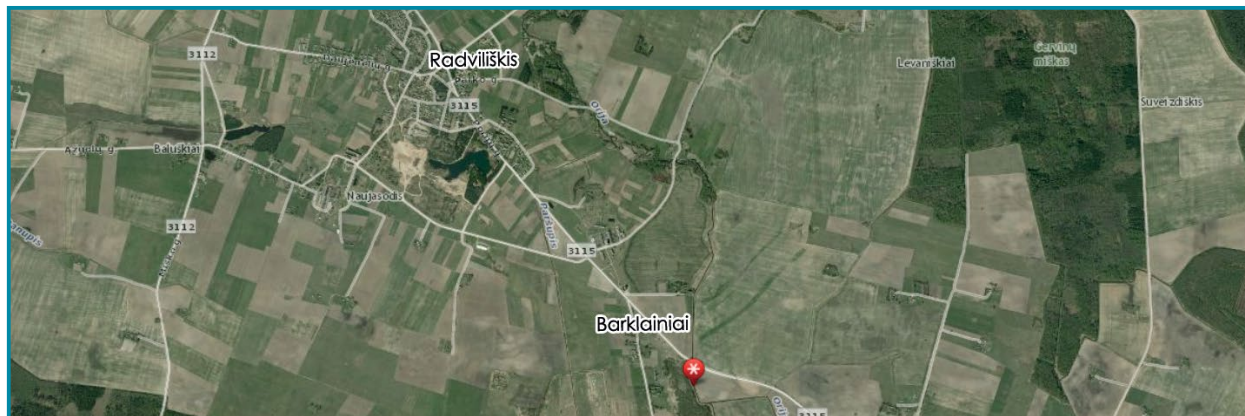
Berklainių šaltinis, Berklainių baltasis šaltinis, Baltasis, Orijos

Koordinatės

LKS: 533987; 6202891

Adresas

Pasvalio r. sav.,
Daujėnų sen., Barklainių k.,
Orijos upės kairysis krantas,
Valstybės saugomas gamtos
paveldo objektas (1985)



Aplinka

Šaltinis trykšta pievoje, keletą metrų nuo Orijos upelio kranto. Aplinkui reti dirbami laukai, krūmynai. Vieta pritaikyta lankyti: kelyje pastatyta informacinė rodyklė, patogų privažiuoti, tvarkinga šaltinio aplinka, įrengti betoniniai laipteliai, rentinys, kuriuo prateka šaltinio vanduo. Vieta primena svirtinį šulinį – svirtimi galima iš rentinio pasisemti vandens.

Dabartinė būklė, kaptazas

Betoninis 0,8 m pločio ir 0,98 m gylio šulinėlis. Šaltinis yra prasiveržęs į Orijos krantą iš po supiltų žemių ties kelio vamzdžiu, maždaug 1 m aukštyje, ir vingiuodamas teka beveik 3 m ilgio ir 0,4 m pločio vaga į upelį.

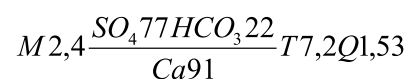
Vandens fizikinės savybės

Vanduo silpnai šarminis (pH = 7,5), šaltas (temperatūra 7,2 °C). Šaltinio vanduo skaidrus, bespalvis, turi aštrų sieros vandenilio kvapą, neskanus. Upelio dugno akmenėliai ir pakraščių žolė tokia balta, kad šaltinis vadinamas Baltuoju.

Vandens cheminės savybės

Vanduo mažai mineralizuotas, mineralizacija siekia 2,4 g/l. Vanduo dėl didelės sulfato jono koncentracijos (1,3 g/l) labai kietas, pasižymi nepašalinamuoju (pastoviuoju) kietumu. Vandens cheminė sudėtis yra pakankamai pastovi (palyginti su 1988 m. tyrimu). Azoto junginių neaptikta, geležies koncentracija 0,1 mg/l.

Cheminės sudėties formulė (ekv/%)



Nustatomo komponento pavadinimas	Nustatyta vertė		
	mg/l	mg-ekv/l	ekv. proc.
Ištirpusių mineralinių medžiagų suma	2450		
Sausoji liekana 180 °C	2212		
Bendrasis kietumas		32,91	
Karbonatinis kietumas		7,80	
Nekarbonatinis kietumas		25,11	
Anijonai:			
Chloridai, Cl ⁻	9	0,25	0,71
Sulfatai, SO ₄ ²⁻	1307	27,21	77,17
Hidrokarbonatai, HCO ₃ ⁻	476	7,80	22,12
Nitritai, NO ₂ ⁻	0,00	0,00	0,00
Nitratai, NO ₃ ⁻	0,00	0,00	0,00
Katijonai:			
Natris, Na ⁺	12	0,52	1,55
Kalis, K ⁺	4	0,10	0,30
Kalcis, Ca ²⁺	615	30,69	91,53
Magnis, Mg ²⁺	27	2,22	6,62
Amoniakas, NH ₄ ⁺	0,00	0,00	0,00
Kitos analitės:			
pH, pH vienetai 20 °C	7,50		
Permanganato skaičius, mg O/l	4,0		
Bendroji geležis, mg/l	0,10		
Savitasis elektros laidis, μS/cm			



Tautosakinės, kraštotyrinės, istorinės žinios

Kai, berods, apie 1977 metus į Berklainių lauko akmenų poligoną kelininkai tiesė kelią, jie visai nepaisė Berklainių šaltinio, todėl ir palaidojo jį po naujuoju keliu. Tačiau veržlus ir gajus šaltinis prasimušė iš po supilto kelio pylimo, tik jau visai arti Orijos upės vagos. Daujėnų kolūkio (J. Jasilionis, J. Stankevičius, S. Žala) ir Pasvalio rajono vykdomojo komiteto neabejingi darbuotojai pasistengė, kad Berklainių šaltinio naujoji vieta būtų deramai sutvarkyta (Linčius, 1990).

Seniau jo vandenį aplinkinių kaimų gyventojai veždavo si namo ir darydavo vonias gydymuisi. Pavyzdžiui, berklainietis Juozas Piragis pokario metais Daujėnų vaistininke pamokytas šio šaltinio voniomis išsigydė radikulitą. Yra žinių, kad Berklainių šaltinio vandeniu išgydyta grybeliu užkrėsta oda (Linčius, 1990).

Tipas

Kylantis karstinis

Režimas

Nuolatinio veikimo. Pasak A. Linčiaus, gyventojai tvirtino, kad jų vaikystėje iš šaltinio vanduo tekėjo kur kas gausiau ir taip intensyviai versdavosi, jog nuo kalvos (iš toliau) buvo matyti

Vandeningumas

Vidutinio vandeningumo reikšmingas šaltinis (debitas 1,53 l/s)

Vandens tipas

Kalcio sulfatinis hidrokarbonatinis

Aprašė:

A. Linčius, 1990;
V. Mikulėnas, 1999;
V. Marcinkevičius, 2006